

ret i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 794, stk. 3. Efter denne bestemmelse må politiet ikke foretage ransagning af sådant materiale.

Den nærmere fremgangsmåde, som politiet bør følge under ransagningen, er beskrevet i bemærkninger til denne bestemmelse (jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 2520):

»Omfattet af bestemmelsen er f.eks. breve fra den mistænkte præst, læge eller advokat samt disses medhjælpere. Reglen omfatter i modsætning til § 795, stk. 2, om ransagning hos de pågældende særlige persongrupper selv ikke den mistænkte notater vedrørende et møde med en vidneudelukket person, idet en regel herom ville give den mistænkte mulighed for at bringe alle sine notater i ly for politiets ransagning ved at hævde, at der er tale om notater fra møder med en advokat, læge etc. Af tilsvarende grunde må politiet også vedrørende korrespondance have mulighed for at sikre sig, at der virkelig er tale om kommunikation med en vidneudelukket person. Det kan således være nødvendigt for politiet at gennemse materialet for at konstatere, om det er undtaget fra ransagning, når dette ikke umiddelbart fremgår af materialet.

Hvis politiet under ransagning hos en mistænkt støder på en konvolut, som synes at indeholde et brev fra den mistænkte advokat, må politiet undlade at åbne konvolutten. Såfremt der er grundlag for mistanke om, at konvolutten indeholder andet end de fra ransagning undtagne meddelelser, må politiet imidlertid kunne foretage en foreløbig beslaglæggelse af konvolutten med henblik på at få rettens afgørelse af, hvorvidt konvolutten kan åbnes til konstatering af dens indhold. Såfremt indholdet viser sig at være kommunikation med de af § 170, stk. 1 eller 4, omfattede personer, kan ransagning ikke foretages, medmindre retten træffer beslutning i medfør af § 170, stk. 2. Findes der ikke grundlag herfor, kan meddelelsen ikke anvendes som bevis eller konfiskeres, og beslaglæggelsen må ophæves, jf. retsplejelovens § 824, stk. 2.

Dette gælder dog ikke, hvis meddelelserne giver anledning til, at der rejses sigtelse for strafbart forhold mod den vidneudelukkede person selv. Opstår mistanken først på grundlag af ransagningen, må politiet efter omstændighederne være berettiget til at foretage en foreløbig beslaglæggelse af den pågældende skriftlige meddelelse med henblik på rettens efterfølgende godkendelse af ransagning og beslaglæggelse.

Træffer retten bestemmelse om åbning af brevet, og konstaterer retten herunder, at det eventuelt kan danne grundlag for en sigtelse mod den vidneudelukkede person selv, kan retten gøre politiet bekendt med indholdet, for at politiet kan træffe bestemmelse om, hvorvidt den pågældende findes at burde sigtes.

I sager om økonomisk kriminalitet, hvor større mængder materiale skal beslaglægges, er det ikke altid praktisk muligt allerede under ransagningen at udskille det materiale, som er beskyttet mod ransagning. Problemet vil formentlig især opstå, hvor det ikke ved ransagningen hos den mistænkte er muligt at få dennes bistand til udskillelse af kommunikation med vidneudelukkede personer. I disse tilfælde må udskillelse af det fra ransagning undtagne materiale ske under gennemgangen af dokumenterne efter beslaglæggelse.

Bestemmelsen i stk. 3, 2. pkt. indebærer, at der ydes journalister m.fl. en beskyttelse mod ransagning, der svarer til bestemmelsen i retsplejelovens § 172 om fritagelse for vidnepligt. Dette betyder, at der ikke kan foretages ransagning hos den mistænkte af materiale, der indeholder de i § 172 nævnte oplysninger, og som hidrører fra en person, der efter § 172 er fritaget fra at afgive forklaring som vidne i sagen. Ransagning vil dog kunne finde sted, såfremt betingelserne efter § 172, stk. 5-6, for at pålægge vidnepligt er opfyldt.

Ved materiale forstås ikke blot brevveksling og andre skriftlige optegnelser, men også f.eks. lyd- og billedoptagelser.«

Efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 829 skal første gennemsyn af papirer, som beslaglægges, iværksættes af retten, medmindre vedkommende giver samtykke til en anden fremgangsmåde.

Strafferetsplejeudvalget har foreslået, at denne bestemmelse generelt ophæves, idet reglen ikke svarer til den nuværende opgavefordeling mellem retten og politiet under efterforskningen og ikke efterlevs i praksis, jf. bet. 1223/1991, s. 16-17, og bet. 1159/1989, s. 87-88.

Under høringen over bet. 1223/1991 er det imidlertid over for Justitsministeriet anført, at det ved en generel ophævelse af retsplejelovens § 829 ikke vil være muligt for journalister m.fl. at beskytte deres kilder i tilfælde, hvor der er uenighed mellem politiet og den, ransagningen er rettet mod, om, hvorvidt det beslaglagte mate-